

Beskrivning till förslag till
ändrad stadsplan för
kv. Gamen m.fl.
(Söderleden mellan Åsögatan och Skanstull)
inom stadsdelen Södermalm
i Stockholm,
Pl. 7106 A

Förslag till ändrad stadsplan för kv. Gamen m.fl. avser ändring av den i kungl. brev den 4 augusti 1928 (Pl. 467), 6 september 1929 (Pl. 591), 7 november 1930 (Pl. 597), 7 december 1934 (Pl. 1456), 6 maj 1938 (Pl. 1924), 6 oktober 1938 (Pl. 1383 B), 31 mars 1939 (Pl. 2106 A), 21 mars 1941 (Pl. 2376 A), 4 april 1941 (Pl. 2484 A), 24 oktober 1941 (Pl. 2320 och Pl. 2567 B), 30 december 1942 (Pl. 2641), 7 juli 1944 (Pl. 2968), den 20 augusti 1954 (Pl. 4150) och den 18 mars 1955 (Pl. 4315) samt genom överståthållarämbetets resolution den 6 oktober 1934 (Pl. 1446), 21 juli 1956 (Pl. 4444 A), 10 september 1957 (Pl. 5069), 31 januari 1964 (Pl. 6070) och den 9 juni 1967 (Pl. 6762) samt genom länsstyrelsens beslut den 23 december 1971 (Pl. 7424) fastställda stadsplanen för kvarteren Gamen, Höken, Kvadraten, Halvmilen, Rektangeln, Uret, Kolonnen, Kroken och Åkern samt viss angränsande gatu- och parkmark.

Den hittills gällande stadsplanen för kv. Höken, Kvadraten, Halvmilen, Rektangeln, Uret, Kolonnen och Kroken medgav en bebyggelse i fyra-sju våningar i slutna kvartersform. Bostadsanvändning var fastställd för fastigheterna Kvadraten 32 och Kroken 23. Kommerciell användning medgavs för den berörda delen av kv. Höken. Stadsplanen för kv. Gamens norra del upprättades med anledning av byggandet av skattehuset (fastigheten 4). I denna plan var Söderleden stadsplanelagd med bredd och anslutningar som ej längre är helt aktuella. För skattehuset fanns i denna plan en ej utnyttjad byggnadsrätt utmed Åsögatan. Stadsplanen för södra delen av kv. Gamen (fastigheten 5) upprättades med anledning av byggandet av Åsö gymnasium. Söderleden är vid Åsötorget utbyggd enligt gällande stadsplan i form av två betongtunnlar från Bläkingegatan till i höjd med skattehuset.

Gällande stadsplan för kv. Åkern ansluter sig i princip till nuvarande bebyggelse och innehåller två större tillbyggnadsmöjligheter i nordöstra och sydvästra delarna av kvarteret. Området söder om kvarteret är delvis gatumark, delvis trafikområde.

Befintlig bebyggelse utgöres av skattehuset, (byggt år 1961), och Åsö gymnasium (1966) i kv. Gamen samt av bostadshus i kv. Kvadraten och Halvmilen (flertalet byggda 1931-36) och i kv. Kolonnen och Kroken (byggda 1911-13 och 1927-30). Fastigheterna Kvadraten 32 och Kroken 23 är nybyggda. Området väster om skattehuset (f.d. kv. Passaren) och fastigheterna 3, 4 och 5 i kv. Kvadraten är avrivna i avvaktan på utbyggnad av Söderleden. Byggnaderna i kv. Rektangeln består av tre äldre bostadshus, en stor magasinsbyggnad samt några provisoriska mindre byggnader för butiks- och lagerändamål. I kv. Uret finns äldre industribyggnader från 1895 samt en provisorisk busstation för Tyresö-Södertörnsbussarna. Kv. Åkern består av Åhléns och Konsums byggnader för varuhus, kontor, lager m.m. vilka delvis utgöres av gamla ombyggda industrihus men som om- och tillbyggt vid flera tillfällen, i huvudsak under 40-talet. Området söder om kvarteret är inte ordnat enligt gällande stadsplan och disponeras av varuhusen i kvarteret som kundparkering.

I 1970 års zonplan är norra delen av kv. Gamen och kv. Åkern angivna som arbetsområde, kv. Höken, Kvadraten, Halvmilen, Kolonnen och Kroken samt större delen av kv. Rektangeln och Uret är angivna som bostadsområde. Återstående del av dessa två kvarter och södra delen av kv. Gamen är angiven som institutionsområde.

Planförslaget redovisar den första etappen av Söderleden i form av en trafiktunnel mellan Åsögatan och Eriksdalslunden. Leden byggs med två körfält i vardera riktningen med mellanvägg i tunneln. Den utföres som betongtunnel under kv. Gamen och norra delen av kv. Kvadraten, som bergtunnel till och med Dalslandsgatan och som betongtunnel till efter passagen av Ringvägen. Leden förs sedan via en slinga upp till Ringvägen och ut på Skanstullsbron. Körförbindelser med Skansbron byggs direkt från tunneln.

Ventilation av tunneln avses ske med s.k. längsventilation förstärkt med strålfläktar. Reservutgångar, rökschakt och driftutrymmen avses anordnas på flera ställen. Avtal som reglerar dessas placering och tillgänglighet kommer att slutas med berörda fastighetsägare och tomträttshavare. För bergtunneln under del av kv. Kvadraten och kv. Halvmilen anges erforderliga djupbyggnadsbegränsningar och underbyggnadsrätter.

Planförslagets utformning av trafikleden med dess anslutning till Ringvägen-Skanstullsbron resp. Skansbron förutsätter tre gångtunnlar, varav två under Ringvägen till kv. Åkern och Eriksdalslunden och en innanför Skansbrons landfäste. En parkväg kommer att sammankoppla Eriksdalslunden med parken vid kv. Tullgården.

Genom utbyggnad av Söderleden överflyttas genomfartstrafiken från Götgatan till tunnel och Götgatan kan förses med breda trädplanterade gångbanor. På grund av tunnelbanans ytliga och excentriska läge under gatan förses denna med två trädtrader på östra sidan och en på västra sidan.

Underbyggnadsrätt av gatumark för trafikleden, gångtunnlar, tunnelbanan med uppgångar m.m. har införts i planförslaget.

Planförslaget har utformats så att en framtida utbyggnad av trafikleden mot Nynäsvägen skall vara möjlig enligt olika alternativa lösningar. Körslingan vid kv. Åkern är därför att betrakta som en första etapp och avses kunna ersättas. Körslingan utformas som viadukt i de delar som berör nuvarande park och Älvsborgsgatan vilken i denna del försvinner.

Kv. Uret och kv. Rektangeln sammanläggs till ett kvarter. Bebyggelse i detta utformas sluten mot gatorna men med öppningar mot Tjursbergsparken och den som park föreslagna angränsande delen av Älvsborgsgatan. Gården får överbyggas i en våning och på denna placeras tre fristående bostadshus. I bottenvåningen skall utrymme lämnas för allmän gångtrafik i form av gångpassager och inomhus-torg vilket får förses med lanternin inom ett visst angivet område. Gångytorna i bottenvåningen ansluter med trappor till gångtunnlarna till kv. Åkern och Eriksdalslunden. I kv. Urets källarvåning skall utrymme reserveras för en olnäsation.

Kv. Åkern minskas i västra delen för att möjliggöra anslutning av tunneln till Ringvägen men utökas i södra delen fram till nuvarande Älvsborgsgatan att omfatta det söder om kvarteret belägna och som parkering utnyttjade triangulära området. Detta område skall hållas tillgängligt för servicefordon till tunnelbanan och får underbyggas under en nivå ungefär motsvarande Götgatan.

Hushöjderna i kv. Åkern har i princip anpassats till de nuvarande och för kvarteret anges en s.k. elastisk byggnadsrätt med en angiven maximal våningsyta vilket möjliggör tillbyggnader dels ovanpå nuvarande varuhuset och dels i sydvästra delen. Kvarteret har infartsmöjlighet från Ringvägen och in- och utfartsmöjlighet från Rutger Fuchsgatan under Skanstullsbron.

I kv. Gamen har stadsplaneförslaget anpassats till den befintliga bebyggelsen men här redovisas en utökad byggnadsrätt i norra delen vid Åsögatan motsvarande en byggnad med husbredden 18,0 m och som innehåller fem kontorsvåningar utöver en bottenvåning. Den lägre byggnaden vid Västgötagatan avses i första hand inrymma gymnastiksal för Åsö gymnasium. Hela Åsötorget utlägges som kvartersmark upplåten för allmän gångtrafik. Den utbyggda men för trafikledsändamål ej aktuella västra tunneln under Åsö gymnasium kan ges tillfartsmöjlighet dels från nuvarande infart vid Blekingegatan genom ombyggnad i källvarvåning, dels genom en ny tillfart från Västgötagatan vilken samprojekteras med gymnastiksalbyggnaden.

De angivna byggnadshöjderna medger mot Götgatan, Ringvägen, Rutger Fuchsgatan och Blekingegatan i princip sju våningar och för fastigheter vid Allhelgonagatan, Dalslandsgatan och Heigalunden fem våningar. Byggnaderna skall användas för bostadsändamål med undantag av kv. Gamen som är område för allmänt ändamål och kv. Åkern som anges för kommersiellt ändamål. För fastigheterna vid Götgatan och Ringvägen medges kommersiell användning av bottenvåningen och i vissa fall av de två nedersta våningarna. I kv. Uret byggnad vid Ringvägen redovisas utrymmen för stadsdelsservice delvis i bottenvåningen och hela våning 1 tr bl.a. med hänsyn till det ur bullersynpunkt utsatta läget.

Husbreddan för bostadshus anges i allmänhet till 13,0 m. Dock medges större husbrodder för fastigheterna vid Ringvägen och södra delen av Götgatan, vilket underlättar en planlösning där minst hälften av boningsrummen orienteras mot bullerskyddad gårdssida. Fasad utsatt för störande gatubuller skall utformas med sådan ljudisolering att tillfredsställande ljudklimat erhålles i berörda bostäder och lokaler.

En bestämmelse om lägenhetsstorlek har intagits i stadsplaneförslaget för att ett ur allmän bostadsförsörjningssynpunkt lämpligt lägenhetsbestånd skall erhållas. Den genomsnittliga storleken skall vara fyra rumsenheter vilket motsvarar en lägenhet på tre rum och kök. Bestämmelsen skall tillämpas vid all mera genomgripande förnyelse av bostadsfastigheter, såväl vid nybyggnad som vid ombyggnad.

Stadsplaneförslaget medger i princip ombyggnadsrätt för den befintliga bostadsbebyggelsen. Bestämmelsen har formulerats så att ombyggnad även skall kunna förhindras då detta prövas innebära ett icke ändamålsenligt bebyggande och utnyttjande av kvarteret.

Planförslaget föreskriver gårdssanerande åtgärder i samband med ombyggnad i form av borttagande av murar, uthus och dylikt, upp- tagande av portik, ordnande av plantering m.m. syftande till bättre möjligheter för de boende att utnyttja gårdsutrymmen för gemensamt bruk.

Utfartsförbud anges mot Götgatan, Ringvägen och del av Åsögatan. För kv. Uret och Rektangeln är dock Götgatan enda möjliga utfartsgata. Till denna utfart kan även kv. Halvmilen och kv. Åkern anslutas genom underbyggnad av Dalslandsgatan respektive Ringvägen. Utfart för fastigheterna 5 och 6 i kv. Kolonnen har förberetts i fastigheten 7 mot Ölandsgatan. Utfart för kv. Kroken har ordnats i fastigheten 23 mot Bohusgatan till vilken övriga

tillkommande garage kan anslutas. Planförslaget föreskriver i detta kvarter gemensamt garage vilket formellt skall lösas genom förrättning enligt anläggningslagen.

Stockholm den 10 mars 1975
STOCKHOLMS STADSEBYGGNADSKONTOR
Stadsplaneavdelningen

Hans Wohlin

Bengt Lindblad